

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nemloga svo pokvarami.“ Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavačelj Stjepo Gjivić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Izlazi svakog utorka i petka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, ne podpisani netiskaju, a nefrankirani neprimaju.

Predplata za poštarinom stoji: 12 K u obće, 6 K za seljake na godinu ili K 6—, odn. K 3— na pol godine.

Izvan carevine više poštarina.

Plaća i utužnje se u Puli. Pojedini broj stoji 10 h. kolji u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Giulia br. 5 te prima stranke osim nedjelje i svetka svaki dan od 11—12 sati prije podne.

Iznimno stanje u Trstu.

Dne 19. t. mj. na večer sastao se je prvi put posebni odbor od 37 zastupnika, zabran u carevinskom vieću, da izpita radinu naredbu o proglašenju iznimnog stanja i priekrog suda u Trstu. Iz te prve sjednice donasmo važnije izvještaje vlade i pojedinih zastupnika.

Prvi uze riječ, čim je predsjednik odbora Skene otvorio sjednicu, ministar-predsjednik dr. Koerber. On reče, da je vladina, nakana i dužnost pružili odboru sve moguće obavijesti, tičuće se posljednjih žalostnih događaja u Trstu, u nakon njegovih izvjava u carevinskom vieću od dne 15. i 18. t. mj. u tom pogledu nije mu stiglo nikakvo pitanje izješće. U postojećem stanju nije bilo ni moguće, da mu stignu tako brzo željena izvješća, jer ne samo, što su baš sada činovnici namjestništva u Trstu preobtečeni poslom, već su također odnosi spisi i tičući se događaja u Trstu, raztrešeni po uredih tribunala, redarstvenih i vojničkih oblasti.

Vlada sa svoje strane nije izgubila vremena, već je naložila namjestniku u Trstu na temelju učinjenih jur do sada izvjava u parlamentu, da razjasni službenim spisima sve razlike, koje su izbile između činjenica navedenih od vlade i od strane pojedinih zastupnika. Namjestnik u je priobčio, da se radi sada najvećom težinom oko sabiranja potrebitih dokaza, da se nađna, da će biti nužno gradivo u reću najdulje do prekosutra.

Ministar-predsjednik moli odbor, da izvoli uvažiti, kako su se oni događaji u Trstu vršili u subotu, te da je radi toga nemoguće poslije samih pet dana podati zastupnikom čitavo gradivo, pregledano i uređeno, kao što se je dogodilo u Pragu, gdje je od proglašenja iznimnog stanja do otvorenja carevinskoga vieća proteklo mnogo vremena.

Povrativ se na svoje izvještaje, učinjene u carevinskom vieću, osobito dne 17. t. mj. reče ministar-predsjednik, da vlada žrti, da bijahu potrebita mjera, koje je poduzela u Trstu za uzpostavu mira i

reda. Vlada je pripravna opozvati izvanredne mjere čim se bude osvjedočila, da je u Trstu uzpostavljen red i da su nastali tamo redoviti odnosi. Vlada neima nikakva razloga, da zavlaci o tim pitanjem, već želi dapače, da bude riješeno čim prije. On misli, da nije moguće u nijednoj državi ovoga svijeta provesti parlamentarni izpit takvih događaja u roku željenom s neke strane.

Ministar-predsjednik zamoli odbor na koncu svoga govora, da primi do znanja ovu njegovu otvorenu i iskrenu izvjavu.

Socijalistički zastupnik dr. Ellenbogen, koji je bio za vrijeme izgređah u Trstu, nazire u vladinih izvjava neku vrst sebeobuzbe. Vladino razlaganje u carevinskom vieću sastoji od tvrdnja, kojim stoje nasuprot druge tvrdnje. Ali tu nijesu dostatne same tvrdnje već treba za to i dokaza, a te nije mogao ministar-predsjednik bar do sada pružiti.

Vlada je izdala izvanredne naredbe pod svoju odgovornost, nipošto pod odgovornost namjestnika u Trstu. Vlada se nebi bila dake imala pozudati u sama brozajna priobćenja, već bi morala biti u stanju već danas utemeljiti svoje izvjava na činjenice dokazane od drugih osoba.

Zatim tumači govornik razliku između priekrog suda i iznimnog stanja. Priekrim sudom nastoji se potlačiti dasovite nereda, dočim je zadaća iznimnim mjeram, da pobiju neke pojave, koje imadu duboko korenje i koje prate posljedice teške i trajne. Izjava ministar-predsjednika, po kojoj bi se imalo dokinuti iznimne mjere i priekri sud istodobno, čim nastane mir i red, čini mu se šalom. Činiti ili razčiniti u ovom poslu nije više stvar vlade nego parlamenta. Pošto nije vlada pružila dokaze o potrebi iznimnih mjera, predlaže on, da se te mjere odmah dokine.

Ministar-predsjednik odgovori predgovorniku, da je vlada vršila ložno svoje ustavne dužnosti, predloživ već u prvj sjednici carevinskoga vieća pismeno utemeljenje razloga, koji ju skloniše na proglašenje iznimnog stanja, dodav u istoj sjednici podrobno obrazlo-

ženje činjenica i uzroka, koji opravdavaju po njezinom mnenju, njezino postupanje. Vlada neće da se razprava u odboru skрати, već želi, da se sve razvije najvećom brzinom. Ministar zaključii sa izvjavom, da je vlada izniela izcrpivo sve razloge svomu postupanju, da nije ništa zatajila ili zašutila, jer da neima tomu povoda.

Njemačko-napredni zastupnik Schücker želi, da se razjasni, da li bijaše ne samo takvo stanje, da se moralo poprimiti izvanredne mjere, već da li su i sadanji odnosi takovi, da bi opravdavali i dalnje trajanje tih mjera. Izjave ministar-predsjednika nečine mu se dostatno izcrpivimi a da bi se već danas moglo u tom pogledu stvoriti kakve odluke.

Njemačko-pueki zast. Derschatta predložii neka se pozove vladu, da priobči bezodvlačno odboru izvjestaj o provedenih izvodima o sadašnjem položaju u Trstu, napose nakon proglašenja iznimnog stanja.

Talijanski zastupnik Trsta Hortis odgovara ministru-predsjedniku, da ako neima danas gradiva, kojim bi opravdao svoje postupanje, toga gradiva da nije imao ni 15. t. mj. kad je poduzeo svoje mjere. Na svaki način danas je položaj u Trstu tako miran i sjeguran, da obstanuku iznimnog stanja neima nikakvog temelja.

Zastupnik Gross spominje navod ministar-predsjednika u carevinskom vieću, po kojem bi imala postojati u Trstu neka zastrašujuća stranka, koja da je izazvala nereda. On žli, da to vlada razjasni i da nadalje dokaze, da je velika većina izgređanih sastojala od djeca, za to podmičenih. Govornik odsudjuje ravnateljstvo Lloyd, koje si je naprtilo veliku odgovornost tim, što je najprije zanekalo svaki zahtjev svojih grijaca, a kasnije je sve prihvatilo po odluci razzudišća. Pita vladu, da prutamai takovo postupanje društva od države dopupiranog.

Socijalist Ellenbogen tvrdi, da nije dokazana potreba proglašenja iznimnog stanja, te pita vladu, da li je istinita viest, po kojoj zabranjuje cenzura u Trstu prihobivati izrečene govore u carevinskom vieću. Nadalje pita, da li je istina, da oblasti u Trstu razpuštaju društva.

drugomu gazdi, tvomu komšiji, bio sam poručio, ne, da mi pošlje par, već nešto drugo.

— Komu to?
— Krsti Kuljišu u Vrlici. Dokazano mi bijaše, da je on glava kolonasima, što su hvatali hajduke, pa mu ja poručih, neka ne pita za moje konake, jer on da ne znade, gdje ja počivam, dočim Šimić znade, gdje Kuljiš spava.
— Kad misliš krenuti iz Sinja? — upita ga dalje načelnik.
— Kad ti, gospodaru, zapoviedis!
— Po meni stoj, koliko te volja!
— Tad ode Šimić u Krolinu krcmu, gdje se niesi mogao okrenuti od naroda.
Sutrašnjeg dana razgledao je hajduk Andrija varoš, a čeljad je za njim grnula kao mahnila.
U sriedu obukoše ga na hajdučku. Kad mu udješe za pas kubure i handžar gvozđje ljuto, zadržta Šimić kao prut i

Ministar-predsjednik neće, da ulazi politika u posao iznimnog stanja; poprimljene mjere odgovaraju zakonu; izpričava redarstvo od raznih obuzba.

Ponoviv opis događaja od dne 13., 14. i 15. t. mj. u Trstu, odgovori ministar pojedinih predgovornikom iztaknuv napose, da što se liče anarhista, to priznae, da bijaše u jednoj gostioni uapseno više osoba, od kojih nekoje jesu ne samo sumnjive radi anarhističkih težnja, već su dapače te težnje i praktično izvajale. Među uapsenicima nalazi se i neki Josip Rovigo, koji je poznat zbog svojih anarhističkih nazora i koji bijaše već g. 1894. kažnjen radi anarhističkih spleta. Predan je sudbenoj oblasti zadi zločina javnog nasilja. Kasnije bijaše uapsen poznati talijanski anarhista Josip Bronzi iz Ascola iz pokrajine Jakina, koji je u svoje doba sudjelovao kod prevatnih izgređa u Milano. Uapsen bijaše nadalje Fran Pittoni, koji je obuzben, da je prevatno govorio proti oblastim. Među uapsenicima nalazi se i neki Gherson te braća Barba, koji bijahu kasnije pušteni na slobodu. Ako se pomisli — reče ministar — na to, kako su glas uživale one osobe, to se nemože zaista vladi predbaciti, da je lalhoumno postupala uapsiv sve te osobe.

Na koncu prosvjeduje ministar proti pritužbi kao da bi bio on ili namjestnik u Trstu zlorabio cenzuru novina i kao da bi bilo zabranjeno priobćenje parlamentarne razprave o trščanskim događajii. Ni namjestnik ni redarstvo, ni državno odvjetništvo neizdadoše nikakvog naloga u tom pogledu. Isto tako neće, da bi bilo kakvo društvo razpušteno.

Zastupnik Hortis odgovara ministru, da on nije zaluzio vladu kao da bi bila poprimila izvanredne mjere iz prakosa. On netaji vladi prava služiti se timi mjerami. Da je ministar svojom naredbom poduzeo mjere, koje mu nedozvoljava ustav, tada bi odbor razpravljao o pitanju, da se metne ministarstvo pod obuzba. Ali premda ima vlada pravo poduzeti izvanredne mjere, nestoji da je ona imala raloga u ovom slučaju poslužiti se tim

vas probliedi u licu. Bijaše se spomenuo starog svog vojevanja....

Tad ga je slikar uslikao.
Dojdućih dana sad jedna, sad druga obitelj zvala je Šimića u goste.

Čuli smo od Mije Gotovca, da je iz Sinja krenuo Šimić na Trilj u pohode nekim svojim znancima, pa ne znamo, je li on još na Trilju ili je pošao u Imatski.

Puno Šimić zahvaljuje po Gotovcu našemu uredniku, što ga je razglasio u „Puekom Listu“.

Po onomu. što nama pišu, uvjereni smo, da nigdje u svoj Dalmaciji ne bi zatvorili vrata staromu hajdučini, kad bi on k njima došao. — Jave li nam još štogod o Šimiću, mi ćemo to kazati našim štioćima, jer znamo, da ćemo im time ugoditi.
Iz „P. Lista“.

PODLISTAK.

Drugi razgovor sa hajdukom Andrijom Šimićem.

(Konac)

U nedjelju, dne 20. prošloga mjeseca, uslihi su Šimića iz splitske bolnice, a duma sutradan na 2 sata po ponoći krenuo je on brzovlakom put Sinja. Pratio ga je prijatelj mu Mijo Gotovac. Kad je Šimić dignuo u Sinj, isao je ravno u crkvu sudotvorne sinjske Gospe, gdje je platio i slušao misu. Po misli zvali su ga fratri na kavu u manastir. Otiole je izišao hajduk Andrija nakon jedno pol sata vremena, a već je sinjska plaća bila kreata svijeta, što bijaše navrio, da vidi Šimića. Ode pa na obćinu, a narod za njim kao u procesijun. Na obćini tajnik lepo pričeka

kapetana Andriju, a do mala stiže tu i načelnik, vitez Petar Tripalo, te će Šimiću:

— Zdrav bio, junačino stara! —
Šimić mu odgovori:
— Da si zdravo i li, od Cetine glavoi!
— Kad smo se evo sastali — reče načelnik — nešto ću te upitati, Andrija, ali valja, da mi kažeš istinito.
— Niesam ja nikada lagao, pa ne ću ni sada!
— Čast ti za to! Dok si ti hajdukovao, bila mi je stigla, Andrijo, poruka na tvoje ime, da ti pošljem 500 florina. Jesi li mi ti zbilja to bio poručio?
— Takoga spahiju ucjenio bi bio Šimić, da bijaše baš došlo do toga, ne 500 for. nego najmanje 1000 dukata. Po tom dake možeš i sam razumjeti, da je bila lažna poruka. Svaka se je lupežina onu doba služila mojim imenom, pa sva krivina padajti potla na me, a ja ne zna ništa, koliko znade li onaj mrtvi. Jednomu

pravom. U nazočnom slučaju poprimila je vlada skrajna sredstva za potlačenje izgreda. Vlada ima pravo i dužnost, da uzpostavlja mir i red, ali ona mora također nemire preduresiti, dočim je u nazočnom slučaju zakročila kad je već svuda buktilo. Govornik pripovijeda kako je on iz Trsta hrzvanjavo prijavio interpelaciju u poslu krzvanja grijača u nadi, da će vlada tomu pitanju posvetiti veću pažnju i da će posredovati između Lloyda i njegovih grijača. Vlada je posredovala na korist Lloyda uslišav njegovu molbu i poslavl mu grijače vojne mornarice. Tim bijaše svršena prva sjednica toga odbora.

Slovenski zastupnik dr. Ploj izjavio je u ime svoga kluba, da neće glasovati za predlog zastupnika Ellenboga, već za onaj dr. Kathreina držeći, da je neobudno potrebno, da se ispita odošaje i događaje u Trstu svestrano, pak da pozvani činbenici na temelju točnih izvida poduzmu shodne korake za uvođenje redovitog stanja tamo.

DOPISI.

Iz grada Cressa. Odkad je zaposjed načelničku stolicu c. kr. notar dr. G. Petris Stefanec, mi se ovdje nalazimo u podpunom obsadnom stanju! U hr. 92 l. g. „N. Sloge“ dojavismo i opisamo samo nekoliko sramotnih i nasilnih događaja, koji su se dogodili u ovom inače mirnom gradu u ovo malo mjeseci njegova za nas nesretnoga načelničtva, pak nemarimo dozivati u pamet starih sramotnih događaja, kad imademo u izobilju novih, koji nam još jednom dokazuju, da zloglasni „osar tutto“ neima ni medja ni granica! Neima dana da se na najsuroviji način napada na naše svetinje, osobito na naš jezik; onaj jezik, kojim ovdje govori 85%, mirnih i dobrih građana, usprkos svim njihovim talijanskim školam i čitavim kasnijim raznovrstnim knjižica, koje zlosretna „Legasiplje“ medju ovaj dobri hrvatski narod, kroz ruke nekotjih naših nervoznih učitelja i historičnih učitelja! U ostalom, što je kod toga najzalostnije, jest to: da se napada i zatvara naše ljude čim započnu pjevat svoje domaće pjesme, naravski u svojem hrvatskom jeziku, dočim se talijanske gnjusne i izazivne pjesme slobodno pjeva kroz ciele božje noći sve do lijele zore! Slobodno je svakomu vikati: „Viva l' Istria Italiana!“, „Viva Cherso italiana!“, „Viva S. Marco!“ i slična, dočim naši, ako samo pisnu sa svojim: „Zivio!“ eto ti ih mahom u buturnici! Ona tri mladića, o kojih pisah u gorinavedenom broju „N. Sl.“, i koji su bila od obćinskih stražara onako nemito zlostavljeni i ranjeni, sjede još i sada u rovinjskom zatvoru, jer je jedan dobio tri a drugi četiri mjeseca tamnice!

Običaj je kod nas u Cressu, da kad se dovrši u „toših“ mleti ulikve (masline) gospodar dočičnog „toša“ pripravi svojim tošarom tako zvani „likov“. Kad se tošari okriepie i vinceem nakite, budući je mesopust, obuku se smješno i prolaze gradom pjevajući po starinskom svome običaju, a buduće da su ti tošari većinom ljudi oženjeni, to oni većinom i pjevaju svoje domaće pjesme, jer do njih još nije mogla doprieti talijanska uličarska pjesma, kojom takodjer naši „colti signori“ šire svoju kulturu! Ne jednom, nego više i više puta, bili smo očevidni svjedoci žalostno-smješnom prizoru, koji bi se u takvih zgoda medju obćinskim stražari i našimi tošari odigrao, te kako bi naš g. načelnik sav zelen od jada vikao na stražare, da zabrane hrvatsko pjevanje a osobito „sto maledetto Zivio“, a ako već žele pjevati, nek pjevaju talijanski i nek viču do mile volje i na sve grlo: „Viva l' Istria!“ Naloženo bi gradskim pandurinom, da zatvaraju, a ako nisu oni toliko jaki i odvažni, nek pozovu na pomoć c. kr. žandare! Žandari pozvani u pomoć, nisu htjeli izaći iz svoje kazarne opazkom, da kad je jednim dopušćeno pjevat talijanski, da

moju i ovi pjevat u svojem jeziku. Suvišno je ovdje opisat što bi se sad medju oboružanim stražarim i golourukim tošarim događalo — toj žalostno-smješni prizor obćino bi svršavao sa obćinskim zatvorom, a odavde u Rovinj.

Ovakve sramote, ovakva nasilja nemogu, nesmiju potrajat, pak bi već bilo vrijeme i doba, da i c. kr. vlada odnosno c. kr. kapitanat u Lošinju shodne i odlučne korake poprimi a da se i ovom gradu neodigra žalostna tragedija pok. Ostermana! Tu pozivljemo i naše narodne zastupnike, da odlučno koraknu pred koga se pristoji! U obćini i gradu, gdje su stranke, poglavari moraju bi biti muževi nad strankami, uzdržavatelji mira, reda i ljubavi medju svojim pukom, a ne strančari i izazivači nemira i pokretači nečasnih demonstacija protiv jednoj strani svog pučanstva!

Naši obćinski izbori su tu. Listine su već od tri tjedna izložene, pak premda nam se brani na svaki mil i nemili način te listine svestrano izpitati a kamoli prepisati, ipak na žalost već iz samih grozno sastavljenih listinah proizhaja, kasno talijanska stranka sa svojim „osar tutto“ smjera. Protiv izloženim listinam učinio se obćeniti utok, istaknuv osobito, da c. kr. kapitanat uzme točan prepis izloženih listina, jer da se ovdje kod nas običaje provadjati obćinske izbore ne na temelju izloženih listina, nego na temelju listinah, koje se drže tajno u prehrani do dana izbora, a koje su još nakaženije od onih listinah koje su tamo na obćini izložene ili bolje „začavlane“ na vratnici jednog starog ormara!...

Čovjek, osobito pravnik, koji ovakva šta čuje, križat će se lievom rukom i neće nikako moći vjerovati, da se takvo šta može događati u jednoj ustavnoj državi u podpunom vjeku ravnopravnosti, bratimsiva i slobode! Ali će za oto moći shvatiti i razumjeti kako dvojica, trojica uskočjih-odpadnika, kojim su obćinske jaste, kako to oni sami iza ledja jedan drugom dobacuju, „ultima ancora di salvataggio economico“, mogu mirno i bezkaznjeno narinuti se cijeloj jednoj obćini od preko osam hiljada duša, obćini, koja i po najposljednjih anagrafih broji 95% ljudi, kojim je materinski i obćevni jezik hrvatski!

Iz Maloga Lošinja pišu nam 20. t. mj.: Teško nam je, gospodine urednice, što moramo sada u korizmi spominjati mesopustine događaje našega gradića, ali nemožemo od manje, jer ti događaji govore dosta jasno o tom, kako nas Hrvate susreću ovdje naše oblasti, bilo obćinska, bilo politička. Kako svuda, kod nas na jugu, tako se je i letošnjega mesopusta kod nas priredilo više maškarada (krabulja) što u većem, što u manjem broju. Proti tomu nebijase od nikoga nikakvoga prigovora. A za što da ga i bude kad se to trpi svuda kod nas, samo da su krabulje pristojne i da liepo ponašaju ili da bar nedodju u sukob sa propisi i zakoni. Nu, što vriedi kod nas za Talijane, to nevriedi za Hrvate, kao da smo pod različitim zakonim i pod raznim oblastim. Evo dokaza:

Nekoji naši podoljubi, mladi muževi, mladići, djevojke i djevojiće — u svežu oko 30 osoba, dogovorise se, da će se za dne 9. t. mj. okrabuljati to tako proći gradom kao i druge krabulje i kasnije svratiti se u našu čitaonicu „Zoru“. Takav zaključak nije mogao ostati tajnim u malenom gradu. Zanj je doznao i naš obćinski načelnik i njegovim istomisljenici na obćini. Radi toga odlučise na obćini, da će našim zabraniti maškaradu, o čemu nam jamči jedna osoba, koja je na obćini čula pogovor: „si deve andare da Capitano distrettuale, per impedire che i nostri scavi non vadano in mascherata in collegori nazionali“ (treba ići kolarskomu poglavaru, da se zabrani našim šćavom da neizadju ukrabuljani u narodnih bojah).

I doista bio je načelnik kod kolarskog poglavara g. Scarpe, te je istoga dana u 11 sati prije podne sa bubnjom na trgu proglasio obćinski stražar sljedeći oglas: „Br. 257.

Avviso.

Verificandosi i generalmente che negli ultimi giorni di carnevale succedono dei schiamazzi atti a turbare la pubblica quiete, lo scrivente trova di emannare in linea di polizia le seguenti disposizioni:

I. Resta severamente proibito ogni atto che potesse turbare la quiete pubblica od in generale arecare disgusto ai cittadini e ciò nell'intendimento di conservare quel decoro, che deve essere proprio di un luogo civile e specie nei luoghi di cura.

II. Vengono severamente proibite mascherate senza previa autorizzazione dell'Autorità di polizia, ed in ogni caso non è permesso di fare mascherate allegoriche, dimostrative ed atte a foccare „la suscettibilità nazionale“.

III. I contraventori a tali disposizioni verranno puniti a tenore di legge ed eventuali mascherate del genere sudetto, verranno obbligate di ritirarsi a scanso delle conseguenze della legge.

Dal Municipio

Lussinpiccolo 9 febbraio 1902.

Il Podestà: Vidulich m. p.

Načelnik zabranjuje dakle ono, što se samo po sebi razumije, t. j.: buku i izgrede, ali istodobno nedozvoljava alegoričkih skupina, što se nigdje nezabranjuje, ako su iste pristojne. Nu on se boji skupina, koje bi mogle uvriediti tankočutnost naših talijančića, pak se grozi svom strogošću zakona.

Mi smo odmah znali, da je ta zabrana naperena proti našim mladićem i djevojkam, jer je ovdje već bilo i vike i buke i alegoričkih skupina, kojimi se je vriedjalo našu tankočutnost, ali oni su oni, a mi smo raja.

Spomenute oglase pribiše na gradske zidove, da im dade veću važnost. Naši se utekoše na obćinu, da doznaju tuj kako se mogu okrabuljati, ali obćina bijaše zatvorena. Mudri naši „otci“ izdaše oglas, pribiše ga na zidove, pak zatvorise ured. Nepreosta našim drugo nego hajd na kapetanat, ali i tuj bijahu loše sreće, jer se i g. Skarpa pobrao iz ureda. Tako je sada na kapetanatu, dočim je bivši kapetan pl. Munussi svake nedjelje i svetica ostao poslije sv. mise u svom uredu do 1 sata po podne. Vremena se menjaju! Što sada?

Trojica iz odbora naše čitaonice uputiše se pred stan g. Scarpe, da ga zamole za uputu kako se je mladeži okrabuljati i da se priuže, što je izasla ona neočekivana i ničim opravdana zabrana. Gosp. Scarpa im odgovori, da se on posve slaže sa nazori g. načelnika, jer da se nesmije nikakvih slavenskih boja nositi, koje da bi izazvale bunu medju „partito avverso“ (u protivnoj strani). Mi nesmijemo dakle po mienju načelnika i kapetana ni u krabulje jer bismo mogli tim uvriediti talijansku gospodu! Našim mladićem nedozvoljavaju izaći u skupini okrabuljanim, dočim su prije toga dopustili svojim pristašim svakojako okrabuljanim, u skupinah i pojedince! Pak šta mislite, koji bijaše uzrok toj zabrani? Nijedan drugi van taj, što gospoda nehtjedose, da tudjinci vide i čuju našu mladež i da tako doznaju, da nas gradić nije čisto talijanski. U ostalom tudjinci su doznali pravi uzrok toj zabrani i kimaju glavom kako se može što takova mladeži zabraniti. Tudjinci sami kažu, da se što takova nedogađa nigdje na svijetu.

Svi naši mladići i djevojke nisu na vrijeme doznali za tu glasovitu zabranu te su nekoji poslije okolo okrabuljani, ne u skupini, nego pojedince. Oni se uputiše po trgu i okolo luke. Stražari su dobili nalog, da napse svakoga, koji bi imao kakav znak na sebi. I doista jedan mladić od 17 godina obučen kao matros pošao okolo sa svojimi sestrama, koje su

imale neznan znak svoje narodnosti na sebi. To je silno uznemirilo stražare, koji su odmah uapsili mladića a njegovje tri sestre udrile u plač moleći da ga nevede u stražarnicu, jer da on nije ništa kriv. Stražari nepopuščaju. Na to pristupe nekoje naše osobe, da posreduju moleći da se mladića pusti kući da se ide preobučiti, neka ubilježje njegovo ime pak ako je šta sakrivio neka se ga kasnije kazni. Nu da vidite šta se je na to dogodilo! Trojica stražara izvukoše sablje te se zagrozise, da će sjeći ako se ljudi neodadele, da oni znaju što im je činiti, da nisu dužni kazati hoće li il ne mladića pustiti, da znadu dobro zašto su ga uapsili itd. Bog i sreća, da su naši ljudi ostali mirni i hladni i inače bi se bilo dogodilo drugo, groznije izdanje nesretnog Ostermana. Naši su ljudi, tim pokazali i načelniku i kapetanu, da znadu što je mir, red i zakon i da su oni uvijek izbjegavali nemire i nerede, te nisu nikada navajljivali na protivnike ni rukom ni oružjem kako netko drugi.

Kad su stražari vukli mladića po trgu na stražarnicu sakupilo se mnoštvo naroda, koji ih je molio, da ga puste, pušto nije ništa za učiniti. Ali jok. Stražari, da si dade veću važnost, posli su po oružničkog zapovjednika (stražmeštra) da im dade pomoć, jer da se boje svetine, nu on im mudro odgovori, da nevidi nikakve pogibelji, da je narod miran, da neza česim su sablje vadili. Gosp. stražmeštar pošao je na kapetanat pitati što mu je činiti gdje mu je rekao jedan činovnik da neide nikamo ako nije potrebe.

Stražari, videći, da im neima odziva na kapetanatu, pušise mladića i svet se je mirno raziaso kao da nije ništa ni bilo.

Pomislite sada, što bi se bilo moglo dogoditi, da nebijase g. stražmeštar i dočični g. činovnik oprezan i uvidjavan, te da su poslušali stražare i poslali oružanu silu proti mirnomu narodu? Tu je moglo doći do groznoga krvoprolića, za koje nebi bio odgovarao ni stražmeštar, ni onaj činovnik, nego netko drugi.

Preporučamo dakle našoj gospodi, da nas mirne neizavilju, jer su prošlu vremena kad nas se je moglo ne samo krestiti sa „šćavi“, nego i postupati kao sa „šćavi!“

Sjećajte se „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru

Franina i Jurina.

Fr. Su naši lovranski poprdili beći?
Jur. Ki vranici beći?
Fr. Oni, keh je noć zela na plesu od Lege.
Jur. Te ih lako nać, zač nisu još šli z Lovrana.
Fr. Ma bi mogli poč.
Jur. Neka zapru gradska vrata z merlinom.

Razne viesti. Političke:

Austro-Ugarska. Hrvatski sabor imao sabor imao je dne 22. t. mj. posljednju sjednicu u ovom zasjedanju. Na toj sjednici bijaše razpravljeno izvješće saborskog

dnosti- na
žare; koji
jegove tri
nevide
lišta kriv.
stepe ne-
moleć da
preobučti,
koje su št
i. Nu da
Trojica
zagroziše,
e, da oni
lužni ka-
da znadu
i sreća,
i hladn i
groznije
su ljud,
tanu, da
da su oni
ne nisu
ni rukom
a po trgu
zivotu na-
te, pušto
žari, da
po oruž-
da im
line, nu
nikakve
za nezna
žmeštar
o mu je
ovnik da
a odziva
sviet se
u ni bilo.
o moglo
an do-
avan, te
oružanu
je moglo
koje nebi
onaj či-
epoli, da
stano vre-
amo kr-
kao sa
da
aa.
beći?
plesu od
jos šli z
merlinom.
bor imao
posljednju-
toj sjeđ-
saborskog

odbora za proračun i razsudbu zemaljskih računa; izabran bijaše jedan bilježnik i prihvaćena prešnost predloga zast. Hamrabašića proti postupanju zast. Kovačevića u poslu molba za financijsku samostalnost Hrvatske. U sjednici od dne 21. t. mj. bijaše prihvaćen jednoglasno predlog opozije, da se čestita sv. otcu papi Lavu XIII. povodom 25-godišnjice njegova papinstva.

Srbija. U narodnoj skupštini bijaše prihvaćen predlog, da se kralju izrazi vjernost i odanost narodnog zastupstva. Predsjedništvo skupštine podalo se je u kraljevski dvor, da izruči kralju poruku skupštine. Kralj Aleksander zahvali se je skupštini na tom izrazu vjernosti i odanosti naglasivši, kako vidi on u tom koraku skupštine novi dokaz odanosti i suglasje, koje postoji između narodnog zastupstva i njegove vlade.

Ministar rata Antonović odgovorio je na upit generala Srećkovića, da li je istinito, da častnici nedobivaju redovito plaću. Pošto bijaše upit stavljen u tajnoj sjednici nije poznat odgovor ministrov. Govori se, da je ministar potanko naveo uzroke, radi kojih plaću častnici dulje vremena dobivali nisu; početkom nove godine da su primili častnici sve zastatke.

U sjednici od 22. l. mj. opravdava se zastupnik Živković od klevete, koju je u prošloj sjednici ministar unutarnjih posala Štefanović nabacio, da je naime protivnik dinastije. Živković reče, da nije nikada gojio neprijateljsko čuvstvo proti dinastiji i da nije nikada nastojao nikoga odvratiti od ljubavi do dopovine. Nu on neće nikada prestati u borbi proti onim, koji su na vladi i koji ugrožuju slobodu naroda. Obranu Živkovićevu pratilo burno odobravanje občinstva na galerijah, koje je dao predsjednik izprazniti.

Crna Gora. Iz Biograda brzojavljaju na Cetinje, da je kralj Aleksander svečano primio crnogorskoga ministra izvanjskih posala vojvodu Vukovića, koji mu je predao vlastoručno pismo kneza Nikole.

Iz Cetinja javljaju, da je tamo stigao dne 21. t. mj. novi srbski poslanik pukovnik Vašić. O putovanju ministra Vukovića u Biograd pišu bečkim novinam odanle, da je to putovanje u savezu sa ugovorom, koji bi se inao sklopiti između Srbije, Bugarske i Crne Gore. Taj ugovor da će imati jedino značaj obranbeni. Crnogorski vojvoda Vuković, da je dugo vćicao sa srbskim ministrom-predsjednikom dr. Vitićem. a kasnije sa bugarskim odaslanikom. U Biogradu kani ustrojiti crnogorska vlada mjesto novomu diplomatskomu zastupniku.

Bugarska. Iz Sofije pišu, da je tamo izazvalo veliko iznenadjenje ngli odlazak kneza Ferdinand. Opzicijski listovi, koji su bili već prije javili knežev odlazak, što se je nastojalo od vladine strane opravdati, pišu sa zadovoljstvom, da je ipak njihova prva vijest istinita. Stvar sama po sebi nebi imala nikakva znamenovanja kad se nebi nastojalo sve to zabašuriti. Knez je bio već odputovao, a još se je vijala njegova zastava na kneževom dvoru kao znak; da je knez kod kuće. Jedva nakon 24 sata, što bijaše jurve knez odsutan, javile su službene novine, da je ministarstvo preuzelo kneževu poslove.

S jedne strane tvrdi se, da je knez Ferdinand odputovao tajno i skrovito radi opreznosti.

Rusija. Ruski listovi udaraju žestoko na tursku vladu, koja hoće da dokine svoju stražu kod tudjih poslaničtva u Carigradu. Svako poslaničtvo imade 5-6 takvih stražara (kaanas) koji su na obranu poslanika i njegovog osoblja. Sadašnji veliki vezir Said paša hotio bi, da se ta straža dokine il da svaki stražar plaća poreze i namete kano i svaki drugi Turčin i da vrše koli stražaru toli njihov sinovi vojničku službu. U tom smislu pisao je paša tudjim poslanikom, koji mu odgovorio, da sada nije zgodno vrijeme za riešenje tog pitanja. Ruski listovi zahtjevaju,

da se odgovori odlučno turskoj vladi, da njoj se neće u ovom važnom pitanju zadovoljiti.

Italija. Dne 20. t. mj. otvorio je kralj Viktor Emanuel svečanim načinom talijanski parlament. U prijestolnom govoru zahvali se kralj zastupnikom naroda na njihovom marljivom radu. Dne 21. t. mj. bio je parlament predsjedništvo, koji izbor je izpao nepovoljno po vladu. Radi toga je ministar-predsjednik Zanardelli predao kralju ostavku čitavog ministarstva.

Španjolska. U glavnom gradu španjolske pokrajine Catalonije u Barceloni buknuo je ustanak, koji je započeo radničkim nemiri. Ustanak promiču anarhisti i protivnici sadašnje dinastije Carlisti. Vlada je poslala na lice mjesta vojsku i oružništvo. Civilne oblasti položile su vlast, koju je preuzeo vojni zapovjednik. Vlada se nada, da će do mala pobunu potlačiti.

Pokrajinske:

Imenovanje kodravnateljstva pošte u Trstu. U Trstu trgovine imenovao je svršenoga pravnika g. Aleksandra Felicelli-a perovodnim vježbenikom kod c. kr. ravnateljstva pošta i brojova u Trstu.

Pravo javnosti. Ministarstvo bogoslovja i nastave podijelilo je prvim četirim razredom talijanske realne — prkos-gimnazije u Pazinu pravo javnosti za školsku godinu 1901-1902.

Velik zajam. Zemaljski odbor u Poreču potvrdio je zaključak občinskoga zastupstva u Bujah, kojim se opunomoćuje glavarstvo, da sklopi zajam za poreznu općinu Buję u iznosu od 44.000 K uz 5 po sto i uz amortizaciju u 36 godina. Tim novcem graditi će općina sojmiste, puteve, trg itd.

Nam se čini, da je gornja svota od 44.000 kruna previsoka za malenu općinu i za onakve radnje, ali nas se to u ostalom malo tiče. Htjeli smo samo pokazati kako zemaljski odbor rado odobrava i bez zaprieka slične zaključke talijanskih općina za visoke zajmove. Nedavno je dozvolio, takav zajam općinam Motovun i Vizinada a sada eto u Bujah.

Porotno zasjedanje u Rovinju. Redovito porotno zasjedanje za akružni sud u Rovinju započeti će dne 7. aprila t. g. Predsjednikom biti će predsjednik okružnog suda i dvorski savjetnik g. dr. Anton Tušar a njegovi zamjenici savjetnici onog suda gg. Kümmerlin i Devescovi.

Vlad na čast. Tršćanski talijanski radikalni list „L'Indipendente“ od dne 19. t. mj. pjeva hvalu i slavu c. kr. namjestništvu u Trstu, što je dalo proglasiti iznimno stanje u Trstu i okolici jedin o u talijanskom jeziku, koj da je jedini običajni jezik u tom gradu. Kao što se je c. kr. namjestništvo pokazalo pravredno u tom pitanju — kaže rečeni list — imalo bi se pokazati i u svakom drugom.

Sada znade dakle c. kr. namjestništvo u Trstu, kako će lahko zadovoljiti irredenti u Trstu i u Istri. Sve neka bude pisano i tiskano za Hrvate, Slovence i Talijane — u talijanskom jeziku, pak će svuda zavladati zadovoljstvo, mir i sreća.

Škola — pod silu. Istarski Talijani htjeli bi pod silu iz naših Susnjevičana stvoriti Rumunje — kad nemogu Talijane. Većina zemaljskoga sabora stvorila je zaključak, da se u Susnjevici ustroji rumunjska pučka škola, koju nitko nežel i nepita. C. kr. zemaljsko školsko vieće bilo je o tomu obaviješteno, ali ono, znajući, da bi bila ta škola posve suvišna i nepotreba, nije učinilo nikakva koraka da zadovolji neopravdanom i neutemeljenom zahtjevu talijanske gospode.

Sada doznajemo iz talijanskih listova, da je pozvao zemaljski odbor c. kr. zemaljsko školsko vieće za Istru neka se izjavi u tom pogledu.

Hrvati i Slovenci Istre mole i prose u svih skoro krajevih Istre škole, ali im ih gospoda zemaljskoga odbora nedaju, a u Susnjevici, gdje nitko nepita i nežel školu, tamo im ju narivavaju.

Za 18.000 hrvatske i slovenske djece Istre neima zemaljski odbor novca za školu, a za rumunjsku školu bi ih našao koliko se hoće.

To je novi dokaz kako su talijanska gospoda Istre izgubila posve svako čuvstvo pravednosti i čovječnosti.

Razpisuje se mjesto poštanskog poslovača na c. kr. poštanskom uredu u Baderni (III/6) uz pogodhu i kavciju 400 kruna. Dohodki su slijedeći: Plaća za poštansku službu: 350 kruna godišnjih. Uredovni pavšal 90 kruna god., te privremeni pavšal od 140 kruna god. za obavljenje niže službe i uručjenja u mjesto.

Zasjedanje porote u Trstu. Službeni list javlja, da će započeti buduće porotno zasjedanje za djelokrug zemaljskog suda u Trstu dne 7. aprila t. g. Predsjednikom porote opredijeljen je predsjednik zemaljskoga suda g. Mihovili Urbancich, njegovimi zamjenici gg. savjetnici Pederzoli i Petronio.

C. kr. primorsko namjestništvo u Trstu razpisuje tri mjesta putujućih učitelja poljodjelstva, dva mjesta sa slovenskim ili hrvatskim jezikom naučnim jezikom. Poglavitni pošao biti će im u poučavanje seoskog pučanstva predavanjem i praktičnim primjerima.

Putujući učitelji poljodjelstva namještau se putem pogodbe a to za sada na kušnju za jednu godinu dana. Primati će godišnju nagradu od 1800 kruna i stalni putni paušal od 1000 kruna, koja beriva biti će im mjesečno unapried izplaćena.

Nakon svake četiri godine službe po- višuje se gore spomenuta godišnja nagrada i to za četiri četirogodišta po 250 kruna. Natjecatelji za ova mjesta imadu prikazati do 30. marca 1902 svoje molbenice c. kr. Namjestništvu, priloživ dokaznice o dobi, austrijskomu državljanstvu, svršenim naučima, praktičnom izkustvu u poljodjelstvu i poznavanju jezika.

Iz drugih krajeva.

Čestitka hrvatsko-slovenskih zastupnika na carevinskom vieću sv. otcu. Dne 20. t. mj. bijahu kod apostolskoga nuncija u Beču preč. Talijani a hrvatsko-slovenski zastupnici na carevinskom vieću gg. Spinčić, Perić, dr. Zaffron i dr. Ploj, te ga umolili u ime hrvatsko-slovenskoga kluba, da čestita Njegovoj Svetosti Lavu XIII. na 25 godini papinstva. Apostolski nuncij srdačno se je našim zastupnikom zahvalio običav, da će odmah tu čestitku proslijediti sv. otcu papi i zamoliti papinski blagoslov nad rečene zastupnike, na njihove drugove u klubu i na sav narod, kojega oni zastupaju.

Dr. Emil Holub. Kako novine javljaju iz Beča, preminuo je ondje dne 21. t. mj. nakon dugog i teškog bolovanja poznati afrički putnik dr. Emil Holub. Pokojnik se je rodio 7. oktobra g. 1847. u Holieu u Českoj. U Pragu je učio medicinu i prirodne zanosti. God. 1872. pošao je u južnu Afriku, gdje se je kao liečnik nastanio u Diamantnih poljanah. G. 1873. poduzeo je u mjesecu februaru svoje prvo putovanje južnimi predjelji Bantu-a, a u mjesecu novembru drugo u Transvaal i sjeverne pogranične zemlje. U mjesecu marcu 1875. pošao je opet na sjever, te je dopro do Sambesi-a. God. 1879. vratio se je u Evropu sa bogatim prirodnoznanstvenim i etnoložkim zbirkama, koje je poklonio učevnim zavodom u Austriji i Ugarskoj. God. 1883. krenuo je Holub opet u Afriku, te je sa svojom suprugom iz Čapelowna propulovao cieleu Afriku do Sudana i Egipta. Već je gotovo bio prevalio trećinu svog puta, kad su na-nj navalili Mašukulumbi na gornjem Kafu-e (pritoku Sambesievu). Oplijenjen i boreći se sa najvećimi tegobami, vratio se je Holub u februaru god. 1887. u Šošong u Bečuaniji, te doskora zatim u Evropu. Njegove zbirke, koje su obuhvćale 18.000 predmeta, bile su spašene i izložene g. 1891. u Beču, a g. 1892. u Pragu. Vra-

fajući se sa svog posljednjeg putovanja iz Afrike, navratio se je dr. Holub i u Zagreb, gdje je predavao o svojim odkriću u Africi i porazdijelio svoje zbirke među ondješnje učevne zavode. Pokojnik je napisao više znanstvenih djela o uspjesih svojih putovanja u Africi.

Zagrebačka obćina podarila je, kako čitamo u novinama, K 600 prinosa za održavanje pokladnog kursa u Zagrebu. Za djačko pripomoćno društvo pako, ako smo dobro izvješteni, dala je 20 K zahtjevajući predhodno biljegovanu i podpisanu namiru!

Rumunjski kraljevski supruzi dolaze u Opafiju. Iz bukareskih novina doznajemo, da će rumunjski kraljevski supruzi sa obćinom pratnjom doći dne 10. marca t. g. iz Budimpešte brzovlakom na Rieku, odakle će parobrodom odmah krenuti u Opafiju, gdje će po starom običaju proboraviti dulje vremena.

Dom i rod. „Idite li tko nad hrvatskim narodom?“ — Takvo mi pitanje pane na pamet svagda, kad već napišem sav „Dom“, veli u zadnjem broju toga liepoga pučkoga lista njegov urednik dr. Radić — a nigdje nisam spomenuo braće naše po širokoj i dalekoj hrvatskoj zemlji. Sve mislim: A što oni naši sirotani tamo pri moru u Istri, gdje ih na svakom koraku davi Talijan, a pomaže mu Šraba? A što oni tamo u Bosni i kamenitoj Hercegovini? Ima li tamo tko, da prikuži, da opomene i prizove svojega k svomu? Jesu li komu na pameti Medjumurci, kojima žandari olimaju iz ruku i ovo malo hrvatskoga doma na papiru?

Pitam se tako, pa se tako po malo i smirim u misli: Ako ne misliš ti, misli tko drugi. U Istri, tamo imademo našega Spinčića, Laginju, Trinajšević itd. pa nekoje dobre popove naše: oni upućuju, oni kupe našu sirotinju, — ne spavaju ni oni, a „Naša Stoga“, list njihov, budi i drama, ako tko zadržama. — Dalmacija je budna: ima tamo dosta učenih, žilavih neustrasivih glava: don Biankini je prvi, a uz njega ih ima dobrili na desetak, među kojima je i vas Juraj Kapić: vas, jer piše za vašu braću, za težake-širokake dalmatinske, svoj „Pučki List“. — U Bosni su naši bratri franjevci, naši stari dobri „gajci“. I oni izdaju po koji listić, a i osim njih ima po gradovima, a malo i po selima svjetskih svetčenika. Ima u Sa.ajevu i nadbiskup, koji ima svoje kanonike, a oni opet izdaju list „Vrhbosna“. Osim popova i fratara malo koga imamo tamo. Ima u Mostaru list „Osvit“, ali njekako ne može, da pogodi pravu, ili možda ne će, ili ne zna... Ali ipak je nješto, pa dao Bog bolje! A Slavonija — rana naša ljuta! Tamo iz Osieka reže na nas dva židovska lista na njemačkom jeziku, a protiv njih sam „Hrvatski Branik“ u Mitrovici. Piše u njem pop Relić, ali bi mu trebalo mlada i bistrre glave pomagaca, a i hrvatskoga druga tamo u Osieku. Ovo gore oko Siska i Karlovca dobro, ali lošo oko Križevaca, osobito oko Varaždina. A ono preko Varaždina — i to je naše tamo do Mure. — Ali tamo nema baš nikoga, pa ni popa našega!...

Ali gdje je taj, tko bi nas imao sve na oku, ili barem na srecu? Gdje je taj? Gdje je onaj, koji bi nas sve vodio k bratskoj ljubavi, k staromu poštenju, k staroj slavi i novoj sreći? Ili možda toga ni nema?

Ima. Nije nas dragi Bog uzalud jedne uz druge naselio, nije nam uzalud dao jedan govor, jednu dušu, onu dobru našu dušu, po kojoj odmah poznamo svoga, jer nam duša kaže: To je naš! Sve nam mogu oleti: i zemlja i vlada, i gospodu i gospodstvo, ali ove naše duše ne mogu nam oleti, — dok je sami ne prodademo vragu... Iz ove duše radja se sve po malo velika ona i liepa misao, koja nas veže, koja nas dozivlje i kupi, i koja će nas, ako Bog da, i skupiti i sjediniti.

Slov. gimnazija u Celju. Kako je poznato proračunski odsiek car. vieća glasovao je prenos te gimnazije iz Celja u koje drugo slovensko mjesto. Sada se predlaže sa stanovite slovenske strane da celjsku gimnaziju bude prenesena u Zalec, lrasni slovenski gradić u čurobnoj Snavskoj dolini nedaleko Celja.

Odsteta oškodjenim u Transvaalu. Doznajemo, da je englezka vlada doznala nekojim našim Primorcima, koji su onomad morali bježati iz Afrike i tamo pustiti sve svoje zasluzke, odsteta za pretrpljenu stetiu.

C. kr. kol. poglavarstvo u Voloskom doznalo je naime g. Armanini Josipu K 1100, Dubrovici Josipu K 240, Ivanu Jordas K 500, Eugenu Pavlinici 1600 K, Josipu Stipanici K 1600.

Mnogo zasluge, da su rečeni naši ljudi dobili bar djelomičnu odstetu, ide u prvom redu i našim zastupnikom na car. vieću gg. Spinčiću, Biankiniju, koji su se u viš navrata kod ces. vlade zauzimali, da se naše ljude odsteti.

Novo parobrodarsko društvo. „Nar. Listu“ pišu iz Beča, 9. februara: Jučer je bila kod ministra trgovine deputacija parobrodarskih društava dalmatinskih. Prikazala mu je sponenicu, koja ide za tim, da se za pošlarsko-trgovačku službu između Trsta, Dalmacije i Arbanije sastavi veliko parobrodarsko društvo na dionice s novim parobrodima i sa tri nedjeljne brze pruge iz Trsta. Novo društvo imalo bi uživati vladine pripomoći, koje sada uživaju pojedina dalmatinska parobrodarska društva i Lloyd. Ministar se je izjavio dosta prijatno o toj osnovi, od koje bi Dalmacija bez sunnje imala velike koristi.

Značajno! U jednom od posljednjih brojeva glasila austrijske vojske i ministarstva rata „Heeres-Zeitung“ čitamo oštar odgovor novinam iz Njemacke, koje navaljuju na Austro-Ugarsku i na njezinu vojsku i što ti listovi nepadaju balkanske države radi toga, što se drže slavenske Rusije. Austro-Ugarskoj zamjeraju rečeni listovi radi toga, što se zanima za Srbiju.

Spomenuto glasilo izjavljuje da to postupanje Njemacke izgleda kao nekakvo štitičtvo i klevetanje, pa završuje tim, „da Austrija nije nikada bila u neprijateljstvu sa Rusijom, a od sada hoće da bude u prijateljstvu!“ Ova izjava čini nam se vrlo značajnom za vojnički list.

Promjene u odboru društva „Hrvatskih književnika“ u Zagrebu. Dne 17. t. mj. održavao je upravni odbor društva „Hrvatskih književnika“ u Zagrebu sjednicu, na kojoj bijaše izabran na mjesto odstupivšeg prvog podpredsjednika g. Vladka Mažuranića, g. Babić-Gjalski prvim a g. profesor Ivkonec drugim podpredsjednikom, g. Glrović tajnikom, g. dr. Krnić knjižničarom a g. Nikolić rediteljem.

Još o sastanku slavenskih novinara. Po dogovoru sa središnjim odborom u Pragu i sa drom. Mazzurom u Zagrebu urečen je konačno budući sastanak slavenskih novinara za vrijeme idućih duhovskih blagdana mjeseca maja t. g. u Ljubljani. Uz sastanak biti će izlet na Gorenjsko, u Postojnu a možda i u Trst.

Pripravni odbor razaslali će na skoro pozive za sastanak slavenskim listovim i novinaram.

Pjesma naroda hrvatskoga. V. Primorski. Odjek Marulićevoj slavi čisti prihod namijenjen družbi sv. Cirila i Metoda. Zadar 1902. Naklada Rikarda Katalinića Jeretova. Tisak C. Albrechta (Jos. Wittasek) Zagreb 1902. Ciena 60 para. Ova krasna pjesma razdijeljena je na tri dijela: Sni prošlosti; Sni sadašnjosti; Sni budućnosti. To su. sni u apokaliptičnoj formi: te sva modulacija stihova sjeća na Apokalipsu. Što pjesnik vidi u prošlosti, to je u istinu mukotrpno, ali i slavno, što vidi u sadašnjosti, to je bolno, ali ne bez utjehe; što vidi u budućnosti, to razigrava i puni najljepšim nadama. Pjesma nije mogla svršiti ni ganutljivije, ni uzvi-

šenije, ni rodoljubnije no što molitvom, kojom svršava. To je uprav tamjan, koji se svojim mirisom uzdiže do božjega prestolja. Kao što sni prošlosti divno i jezgrovitro karakterišu i sakupljaju ono, što je bilo, a sni sadašnjosti ono, što jest, dao Bog, da se obistine i sni budućnosti. Mi se nadamo, da će i tako biti. Pjesnik, koji pjeva ovako poletno, komu je duh onako vedar, mora da vidi i u budućnosti. Čitava pjesma plamt vatrom hrvatskoga patriotizma; stihovi teku i teku poput bujna potoka, jezik je biran, krasna i jedar u potpunom suglasju sa misli i sa čuvstvom. S toga ne možemo nači dosta rieči, a da knjigu što toplije preporučimo. „Hrvatska“.

Društvo sv. Jeronima održat će svoju ovogodišnju glavnu skupštinu na dan 27. februara o. g. sa sljedećim dnevnim redom: 1. U 10 sati služiti će se u crkvi sv. Marije tiha sv. misa za sve pokojne i živuće društvene dobročinitelje. 2. U 11. sati započet će skupština u društvenoj kući (Trenkova ulica br. 1, prizemno desno) u kojoj će: a) predsjednik skupštinu pozdraviti; b) bilježnik čitati godišnji izvještaj; c) blagajnik podneti račun o stanju društvene imovine za godinu 1901.; d) izabrat će se cenzuralni odbor za izpitivanje tih računa; e) viećat će se o eventualnim predlozima skupština, napokon f) izabrat će se novi upravni odbor društveni. P. n. g. gospoda društveni članovi umoljavaju se, da u što većem broju izvole doći na skupštinu.

Matica Hrvatska početi će svojim članovima dieliti, dočieno razasijlati svoj godišnji književni dar za godinu 1901. prvih dana budući mjeseca (dolićeni dan će se još i posebice oglasiti), i to na broj devet knjiga:

1. Gjurasić: Plice. Prirodopisne i kulturne crtice. Dio drugi. Sa sedamdeset i dvije slike, (Poučna knjižojica XXVI.) 368 str.;
2. Klaić: Krčki knezovi Frankapani. Knjiga prva. Sa 41 slikom VII. i 352 str.;
3. Marulić: Judita. Uredio M. Kušar. Uvodom popratio P. Kasandrić. Sa osam slika u slogu i pet umjetničkih priloga. LXXI. i 115 str.;
4. Turgenjev: Izabrane pripoviesti. Svezak četvrti. Preveli Jos. Miškalović i M. Divković. (Slavenske knjižnice knj. IX.) 355 str.;
5. Velikanović: Otmica. Pjesma. (Zabavna knjižnica 240—241.) 135 str.;
6. Novak: Dva svijeta. Pripoviest. (Zabavna knjižnica 242—244.) 260 str.;
7. Drazenović: Povjest jednoga vjenčanja. Pripoviest. (Zabav. knjiz. 245—246) 151 str.;
8. Kuzmanović: Vitropir. Slika iz bosar. života u tri čina. (Zabav. knjiz. 247—248.) 115 str.;
9. V. T. B.: U malome svijetu. Slike iz zagrebačkoga života. (Zabav. knjiz. 249—251.) 227 str.

Umoljavaju se prošlogodišnji članovi „Maticе Hrvatske“, kojih se do danas dobre tri četvrtine još ni prijavilo, a ni svoje prinose uplatilo nije, da to svakako prvih dana budućega mjeseca učine, a gg. društveni povjerenici sabrav te prijave i prinose, neka ih što prije društvenoj upravi dostave, da ne bude zapreke razasijljanju knjiga, koje želi „Matica“, da se po mogućnosti svim članovima na jednom dostave. „Matica Hrvatska“ očekuje stalno i ove godine, da joj se proš. godišnji članovi ne će iznevjeriti. Ona je i ove godine nadarila svoje članove obilnim i uprav odabranim književnim darom, pak kada se uvaži, da članovi „Maticе“ bez razlike pripadaju takvom sloju naroda, koji bez znatne žrtve plaća za „Matičine“ godišnje knjige uprav maleni prinos od 6 kruna, tad nema dvojbe, da će rečni i poštivni povjerenici „Maticе“ ponovnim pozivom kod dosele još neprijavljenih čla-

nova „Maticе“ svakako uspjeti, pošto „Maticе“ samo tada svoju plemenitu prosvjetnu zadaću može vršiti, što joj članovi ostanu stalni i ne uzkrate svoje podpore.

Članovi „Maticе“ na knjige god. 1901. primati će se tako dugo; dok bude zalihе knjiga.

U Zagrebu, 22. veljače 1902.

Uprava „Maticе Hrvatske“.

Javna zahvala.

Za izraz sućuti nad gubitkom naše neprežaljene pokojnice

Joke Črnja,

izričemo svima najsrdačnije zahvale, kao što i onima koji su je izpratili do hladnog groba i podariv ju viencem.

Tugujuća obitelj.

Dva naučnika traži naša tiskara, i to jednoga za knjigovežnicu, a drugoga kao strojarskoga naučnika. Isti moraju biti krepkoga zdravlja, između 14. i 15. godine, dobroga ponašanja te iz hrvatske ili slovenske rodbine. Oglasiti se je kod uprave tiskare.

U Zagrebu, 22. veljače 1902.

Vabilo

redni občni zbor

„Posojilnice in hranilnice u Koprna“, ukajizene zadruge z neomejenim parosivom, ki se bo vršil u zadrudnih prostorih dne 11. marca t. l. ob 10. uri predpoludae sa sledećim dnevnim redom:

1. Poročilo odborovo o delovanju zadruge v letu 1901.
2. Poročilo nadzorstva o računih zadruge v letu 1901.
3. Volitev upravnega odbora za leto 1902.
4. Volitev nadzorstva za leto 1902.
5. Eventuelni predlogi.

V Koprna, dne 20. februaruvarija 1902.

Odbor posojilnice in hranilnice.

Prsni čaj sa „Učke-Gore“.

Izvrstni domaći lijek proti influenci, kašlju, nahladi i hrapavosti, protiprsnom kataru ili promuklosti grla.

Cijena 50 para. Glavno skladište: Ljekarna L. Ghersetich, Volosko — Istra. Dobiva se u svakoj ljekarnici.

Posujilnica u Voloskom

reg. zadruga na ograničeno jamčenje

obdržavati će dne 8. marča t. g. u 3 sata posl. podne u prizemlji kb. 28. (prije „Bratimstvo“) u Voloskom svoju

redov. glavnu skupštinu

sa sljedećim dnevnim redom:

1. Izvješće odbora.
2. Izvješće nadzornog odbora.
3. Izbor ravnateljstva, nadzornog odbora i društvenog suda.
4. Zahljučak glede uporabe čistoga dobitka.
5. Slučajni predlozi i savjeti.

Godišnji obračun izložen je zadržarom na uvid u društvenoj pisarni u Voloskom.

Volosko, 21. februara 1902.

Ravnateljstvo.

Svoj k svomu!

U ljekarni

„Al Redentore“ k Spasitelju

na Rijeci (Fiume) blizu velike crkve.

Dobivaju se uz sve ostale i ovi ljekovi osobito svjež i najviše se traže: **Kapljice „Spasitelja“** iste se prireduju u mojoj ljekarni iz domaćeg bilja, a najbolje su sredstvo za održati zdravlje do visoke starosti. Jedino njihovom uporabom redovitom leći se nesvjest, odstranjuje se drhtanje u žilama, ublažuju bol reumatizma, odiščuju krv a ujedno okrijepljuju želudac, koji je prečesto izvor mnogih bolesti. Izvrstno su sredstvo proti svakoj želudčanjoj boli, tjeraju naduranje i vjete, odstranjuju izgaravicu i želudčane grčeve, groznice, žutenicu te grizu u trbuhu u erčevima. Redovitom uporabom kapljica „Spasitelja“ pridržati se redovita probava a tim zapriječiti mnoge bolesti. — Ciena samo 60 fil. (30 nov.)

Rozulin purgacija i **Sirup od travā** lalako se uzimlje i djeluje kod najčiešeg čovjeka. Uzimlje se iz jutra na lašće svaku uru po jednu malu žličicu od djelovanja. — Ciena 60 fil. (30 nv.)

A najsjecorniji i najbolji ljek proti kašlju, prosohlji, promuklosti grla, te plućnoj boli. Priručuje se kod mene velikom ponjom iz bilja od kaljeuje pače i zastarjele bolesti pluća i prstija a uz to i jači. Ciena K 1-50 (75 nv.)

Naruči li tko preko kruna 10 (for. 5) plaćam sam poštarinu. Gijenke ostalih ljekova slijem franko i badava, a preprodavatelima dajem popust. Naručbe naka se silju na moju adresu

HINKO BABIĆ, ljekarnik,

Rijeka — blizu velike crkve.